Samenvatting Plan van Aanpak "Pilot vermindering regelgeving en bureaucratie in verband met bouwstagnatie"

Onderstaand wordt voor de aanbevelingen die voorvloeien uit de rapportage **'Pilot vermindering regelgeving en bureaucratie in verband met bouwstagnatie'** invulling gegeven aan het verzoek van PS aan GS om een Plan van Aanpak voor te leggen.

Aanbevelingen i.v.m. bouwstagnatie

De aanbevelingen samengevat:

- bij invulling van de proactieve provinciale rol cfm. de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) vermindering van regelgeving en bureaucratie als één van de uitgangspunten hanteren; daarbij aandacht voor markering van het 'provinciaal belang' en de vraag hoe - al dan niet via een verordening - regulerend wordt opgetreden;
- een deregulering-top-6 aangaande provinciale milieueisen (niet bovenop rijksbeleid), archeologie (alleen vindplaatsen van provinciaal belang in van tevoren aangegeven gebieden), compensatie (naast EHS géén extra eisen bovenop de Boswet), rode contouren (daadwerkelijke gemeentelijke afwegingsvrijheid), flexibiliteit (rode contouren in 2010 eventueel herijken en evalueren op gebruikersvriendelijkheid), eisen aan vorm en inhoud van bestemmingsplannen (zo mogelijk schrappen van vereisten van diverse toetsen en paragrafen), en vrijwaringszones (meer mee werken).

Analyse van de aanbevelingen

Naar verwachting per 1 juli 2008 vervangt de nieuwe Wet ruimtelijke ordening (Wro) de huidige WRO.

De plansystematiek van de huidige WRO vertraagt dikwijls de doorwerking van nieuw beleid. De ruimtedruk stelt in toenemende mate hoge eisen aan het wettelijk kader en het sturingsinstrumentarium om te komen tot een op ontwikkeling gericht ruimtelijk beleid.

De nieuwe Wro biedt voor de provincie de mogelijkheid tot effectieve sturing op die onderdelen van het ruimtelijk beleid die van 'provinciaal belang' worden geacht. De nieuwe wet kent kortere procedures, gaat er van uit dat verantwoordelijkheden op het juiste niveau worden opgepakt en is meer uitvoeringsgericht. De Grondexploitatiewet (Grex) maakt onderdeel uit van de Wro en biedt gemeenten en provincie de mogelijkheden om een centrale regierol te vervullen bij de ontwikkeling van bouwlocaties op gronden van private partijen.

Zonder enige handeling van het provinciaal bestuur wordt het huidige Streekplan 2005-2015 van rechtswege per 1 juli 2008 omgezet in een Provinciale Structuurvisie. Echter, dan zou onduidelijk zijn wat als 'provinciaal belang' moet worden aangemerkt. Om het Streekplan Wro-proof te maken is een Beleidslijn voorzien, die door PS vóór 1 juli 2008 wordt vastgesteld.

De 'regelgeving' is vastgelegd in het Streekplan 2005-2015. De stapeling van beperkende effecten in dit Streekplan kan inderdaad een vertragende werking hebben op de planontwikkeling door gemeenten voor woningbouw. Aanpassing op dit vlak van het Streekplan zou procedures vergen die variëren van afwijking (bevoegdheid van GS in veelal concrete situaties) tot - al dan niet partiële - herziening van het streekplan (bevoegdheid van PS).

Hier is niet de vraag aan de orde of deregulering een vergelijkbaar effect heeft op vermindering van bouwstagnatie als de ándere aanbevelingen van de Commissie Onderzoek Bouwstagnatie. Ook is niet relevant in hoeverre de - vooral door gemeenten aangegeven - situaties van te grote regeldruk en bureaucratie de provincie zelf zijn te verwijten dan wel verband houden met een ongewenste uitkomst van provinciale belangenafweging. Want de provincie Utrecht heeft zélf (Coalitieakkoord, Collegeprogramma) duidelijk uitgesproken dat de regeldruk dient te verminderen en dat bij nieuw beleid geen nieuwe regels (zeker niet verder gaand dan rijksregelgeving) worden geïntroduceerd.

'Bureaucratie' vergt scherp toezicht op de tóepassing van provinciale regels: regels dienen met begrip voor de context van de regelgeving en met gevoel voor concrete situaties te worden toegepast.

Aanpak

Momenteel vindt oriëntatie plaats op de gewenste implementatie van de nieuwe Wro binnen de provincie Utrecht en de gevolgen voor (toepassing van) het Streekplan 2005-2015. Als uitgangspunten worden daarbij de beginselen van de Wro genomen: decentraal wat kan/centraal wat moet, minder regels/kortere procedures, en uitvoeringsgerichtheid.
Besloten is dat dit project in gezamenlijkheid door GS en PS ('ad hoc commissie nieuwe Wro') wordt opgepakt en uitgevoerd. Op basis van het Plan van Aanpak 'Invoering nieuwe Wet ruimtelijke ordening' heeft de ad hoc commissie op 10 december 2007 met het voorgenomen traject ingestemd.
Als doel en resultaat per medio 2008 zijn aangemerkt:
- vastgestelde Beleidslijn (PS) en daarná Uitvoering Beleidslijn (GS);
- toereikende oriëntatie t.a.v. de benodigde (juridische) instrumenten;
- provinciale organisatie is in staat om de taken op basis van de nieuwe Wro op adequate wijze uit te voeren: investering in mensen, interne afstemmingsprocedures en het op digitale manier opstellen, vaststellen en beschikbaar stellen van provinciale ruimtelijke producten;
- afspraken met gemeenten en waterschappen over de afstemming en samenwerking.

PS geven in de Beleidslijn aan wat zij als 'provinciaal belang' aanmerken en welke instrumenten zij hiervoor willen inzetten (bijv. verordening, projectbesluit, inpassingsplan). Door het opstellen van de Beleidslijn wordt (een deel van) de regelgeving verminderd: wettelijke eisen en eisen van goede ruimtelijke ordening zijn onder de nieuwe Wro géén 'provinciaal belang' meer.
Het is inderdaad wenselijk in een zo vroeg mogelijk stadium een principe-uitspraak te doen over het wel/niet opstellen van een verordening. Bij deze keuze moet bovendien duidelijk zijn hoe de provincie regulerend wenst op te treden.
GS geven in de Uitvoering Beleidslijn aan hoe zij, bínnen het door PS aangegeven kader, hun wettelijke instrumenten (algemene aanwijzing, zienswijze, blokkeringsbesluit) willen inzetten.

GS treffen in nauwe samenwerking met PS de voorbereidingen om te komen tot genoemde resultaten. Eerder genoemd Plan van Aanpak 'Invoering nieuwe Wet ruimtelijke ordening' is hierbij gevoegd en kan gezien worden als het Plan van Aanpak als bedoeld in het PS-besluit van 24 september 2007.

In het Plan van Aanpak is duidelijk gesteld, dat het Streekplan in dit stadium 'beleidsneutraal' wordt omgezet en dat wettelijke eisen en eisen van goede ruimtelijke ordening géén 'provinciaal belang' zijn. Expliciet is ook aangegeven dat rekening wordt gehouden met de evaluatie en relevante aanbevelingen van de Commissie Onderzoek Bouwstagnatie en de uitkomsten van het onderzoek van de Commissie Deregulering.

Voorbereiding van een nieuwe Provinciale Structuurvisie is op dit moment niet aan de orde. Coalitieakkoord en Collegeprogramma spreken uit dat besluitvorming over m.n. nieuwe verstedelijkingsmogelijkheden wordt voorzien in 2010/2011. In het Uitvoeringsprogramma wordt voorzien dat beraadslagingen in PS in 2008 t.a.v. met name verstedelijking tot én na 2015, de behoefte doet voelen aan nieuwe beleidsformulering. Indien hiertoe feitelijk wordt besloten, kunnen de aanbevelingen van de Commissie Deregulering daadwerkelijk leiden tot hérformulering van 'provinciale belangen' en regulering.